

PlanMER Structuurvisie Nieuwegein

Notitie reikwijdte en detailniveau

Deze versie van de notitie dient om de relevante bestuursorganen te raadplegen over deze Notitie reikwijdte en detailniveau Structuurvisie Nieuwegein 2025

3 maart 2009

Verantwoording

Titel	PlanMER Structuurvisie Nieuwegein
Opdrachtgever	Gemeente Nieuwegein
Projectleider	Rob Evelein
Auteur(s)	Martijn Gerritsen
Projectnummer	4625662
Aantal pagina's	21 (exclusief bijlagen)
Datum	3 maart 2009
Handtekening	Ontbreekt in verband met digitale versie. Dit rapport is aantoonbaar vrijgegeven.

Colofon

Tauw bv
Vestiging Utrecht
Australiëlaan 5
Postbus 3015
3502 GA Utrecht
Telefoon (030) 282 48 24
Fax (030) 288 94 84

Dit document is eigendom van de opdrachtgever en mag door hem worden gebruikt voor het doel waarvoor het is vervaardigd met inachtneming van de rechten die voortvloeien uit de wetgeving op het gebied van het intellectuele eigendom. De auteursrechten van dit document blijven berusten bij Tauw. Kwaliteit en verbetering van product en proces hebben bij Tauw hoge prioriteit. Tauw hanteert daartoe een managementsysteem dat is gecertificeerd dan wel geaccrediteerd volgens:

- NEN-EN-ISO 9001.

Kenmerk R001-4625662EMG-ege-V02-NL

Inhoud

Verantwoording en colofon	3
1 Inleiding	7
1.1 Aanleiding.....	7
1.2 Besluit m.e.r. en procedure	7
1.3 Beschrijving plangebied	8
1.4 Leeswijzer	8
2 Structuurvisie	11
2.1 Proces	11
2.2 Belangrijkste ontwikkelingen	12
2.3 Kader voor beoordeling	12
3 Milieu	15
3.1 Wat komt er in het planMER aan de orde	15
3.2 Aanpak milieubeoordeling	15
3.3 Toetsingskader	16
4 Doorkijk naar het vervolgtraject	19
4.1 Afstemming planm.e.r. en de structuurvisie	19
4.2 Procedurestappen planm.e.r.	19

Kenmerk R001-4625662EMG-ege-V02-NL

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De gemeente Nieuwegein werkt aan een structuurvisie 2025 voor haar grondgebied. De eerste stappen zijn gezet doormiddel van de bouwstenennota en de perspectievennota. De vervolgstap is het opstellen van een integraal ontwikkelbeeld wat de basis vormt voor de uiteindelijke structuurvisie voor Nieuwegein.

Voor de plannen die (uiteindelijk) kunnen leiden tot concrete projecten of activiteiten met mogelijke nadelige gevolgen voor het milieu; geldt een planm.e.r. – plicht. De structuurvisie zal het planologische en juridisch kader vormen voor de ruimtelijke ontwikkelingen van de stad naar 2025. De structuurvisie bevat diverse ruimtelijke ontwikkelingen waaronder een aantal die projectm.e.r. plichtig zijn (o.a. de bouw van 2000 of meer woningen en de aanleg van een nieuwe verbindingsweg langs het Lekkanaal). Om deze reden maakt de gemeente Nieuwegein een planMER ter ondersteuning van de besluitvorming over de structuurvisie.

1.2 Besluit m.e.r. en procedure

Besluit m.e.r

In september 2006 is de Europese richtlijn voor Strategische Milieubeoordeling (SMB) omgezet in Nederlandse wetgeving door de wijziging van de Wet milieubeheer en de daaraan gekoppelde Besluit m.e.r. 1994. In dat kader wordt een milieueffectrapportage over plannen een 'planMER' genoemd.

'PlanMER' staat niet op zichzelf, maar is een hulpmiddel bij de besluitvorming van de overheid over het betreffende plan. Hier dus de structuurvisie voor Nieuwegein. De planMER-procedure is daarom gekoppeld aan de planvoorbereiding en de procedure die voor de structuurvisie moet worden doorlopen.

Het doel van een planMER is het integreren van milieuoverwegingen in de voorbereiding en vaststelling van plannen en programma's. Met het oog op de bevordering van de duurzame ontwikkeling krijgt het milieu op deze manier een volwaardige plaats in de afweging voor het plan of programma. De resultaten van de beoordeling moeten worden vastgelegd in een 'milieurapport' dat samen met de ontwerp structuurvisie ter inzage wordt gelegd.

Er wordt onderscheid gemaakt tussen een 'planMER' en een 'planm.e.r.'. De 'planMER' is het rapport dat wordt opgesteld. Dit wordt ook wel het 'milieurapport' genoemd. De 'planm.e.r.' is de procedure die moet worden doorlopen om tot dit rapport te komen.

Planm.e.r. en projectm.e.r.

De m.e.r.-regeling kent twee soorten m.e.r. Een planm.e.r moet (onder andere) worden uitgevoerd voor plannen die een kader vormen voor toekomstige m.e.r.-plichtige activiteiten. Doel is om ook meer strategische keuzes te onderbouwen met milieu-informatie, die is afgestemd op het abstractieniveau waarop de besluitvorming plaatsvindt. Een project- of besluitm.e.r. is aan de orde als een concreet besluit wordt genomen over een m.e.r.-plichtige activiteit. Omdat het plan dan concreter is, zal ook de te leveren milieu-informatie gedetailleerder en kwantitatief zijn.

Procedure

Voor elke m.e.r. geldt dat aan de procedurele vereisten van de Wet milieubeheer moet worden voldaan. De procedure voor een planm.e.r. is in hoofdstuk 4 stapsgewijs beschreven. De startfase van het planm.e.r. wordt ondersteund door onderliggende notitie reikwijdte en detailniveau. In deze notitie geeft het bevoegd gezag (gemeente Nieuwegein), aan wat de afbakening, het detailniveau en de methode van aanpak van het planMER is. Dit betreft:

- Voornemen en alternatieven: welk gebied en activiteiten worden in het planMER beschouwd
- Het beoordelingskader waarin de te onderzoeken milieuthema's en aspecten zijn opgenomen
- Toetsingscriteria aan de hand waarvan de milieueffecten binnen de verschillende thema's worden beoordeeld

Voor u ligt de conceptnotitie reikwijdte en detailniveau, ter voorbereiding van de raadpleging van wettelijke adviseurs en betrokken overheidsinstanties.

In hoofdstuk 4 wordt nader ingegaan op de procedure van de planm.e.r. en structuurvisie.

1.3 Beschrijving plangebied

Binnen de m.e.r.-procedure wordt onderscheid gemaakt tussen plan- en studiegebied. Het plangebied omvat het totale grondgebied van de gemeente Nieuwegein. Het studiegebied is het gebied waarbinnen effecten van de beoogde ontwikkelingen worden verwacht. Dit betekent dat het studiegebied per milieuaspect verschillend is. De omvang van het studiegebied kan niet bij voorbaat worden aangegeven. In het MER wordt het studiegebied per milieuaspect, afhankelijk van de reikwijdte van de milieuaspecten, nader begrensd.

1.4 Leeswijzer

Deze notitie reikwijdte en detailniveau is als volgt opgebouwd. In hoofdstuk twee leest u een beschrijving van de planvorming tot nu toe en een toelichting op de structuurvisie. In het derde hoofdstuk worden verschillende milieuaspecten en het toetsingskader beschreven. Het vierde en laatste hoofdstuk geeft een doorkijk naar het vervolgtraject.

2 Structuurvisie

2.1 Proces

De huidige structuurvisie voor Nieuwegein stamt uit 1991. Hoewel deze visie een belangrijke rol heeft gespeeld als kader voor een groot aantal projecten in Nieuwegein is deze nu aan herijking toe. In 2005 is de gemeente gestart met de voorbereidingen voor een nieuwe structuurvisie Nieuwegein. Deze nieuwe structuurvisie moet de mogelijkheden en kansen voor de ontwikkeling van de stad benoemen. De structuurvisie beoogt samenhang aan te brengen tussen de opgaven, de gewenste koers en de mogelijke projecten, en een toetsingskader te bieden voor ruimtelijke ontwikkelingen. De structuurvisie heeft een planhorizon tot 2025 met een doorzicht naar 2030.

Het proces om tot de uiteindelijke structuurvisie te komen is opgedeeld in een aantal stappen, waarvan de eerste twee stappen inmiddels zijn afgerond.

Stap 1 Verkenning: waar staan we nu en wat zijn de opgaven waar we voor staan? De stap heeft geresulteerd in een bouwstenennota (april 2007). In de nota is de huidige ruimtelijke en sociale structuur geïventariseerd, is het vastgestelde beleid en de beleidsruimte benoemd, zijn de kansen en mogelijkheden benoemd en de strategische opgaven voor Nieuwegein geïdentificeerd.

Stap 2 Programma: welke toekomstmogelijkheden zijn er? Het resultaat hiervan is verwerkt in de Perspectievennota (oktober 2008). Centraal in deze stap stond het bespreken van de mogelijke toekomst voor Nieuwegein, met in het achterhoofd de opgaven die in de eerste stap waren geformuleerd. Deze discussie is gevoerd op basis van vier uiteenlopende perspectieven (consoliderend regionaal en lokaal en ontwikkelend regionaal en lokaal) voor de stad. Dit heeft samen met diverse onderzoeken geleid tot een eerste grove richting voor de ontwikkeling van Nieuwegein.

Stap 3 Richting: welk richting kiezen we voor de stad in 2025 en welke acties moeten we ondernemen om daar te komen? Op grond van de verschillende toekomstrichtingen uit de perspectievennota wordt een integraal ontwikkelbeeld voor Nieuwegein opgesteld. Welke de basis vormt voor de uiteindelijke structuurvisie. Daarnaast wordt een korte termijn actieprogramma opgesteld. Verwacht wordt dat deze fase eind maart 2009 wordt afgerond.

Stap 4 Vaststelling: in deze laatste stap wordt de concept - structuurvisie opgesteld, in de inspraak gebracht en uiteindelijk definitief vastgesteld door de gemeenteraad. Naar verwachting zal dit eind 2009 plaatsvinden.

2.2 Belangrijkste ontwikkelingen

Ontwikkellocaties

De perspectievennota laat zien dat Nieuwegein verschillende kwaliteiten kent die beter benut kunnen worden in de toekomst. Kwaliteiten voor Nieuwegein zijn de groen- en waterstructuur, opzet van woongebieden, de voorzieningenstructuur en werkgebieden. Deze kwaliteiten voor Nieuwegein te behouden en te versterken is van belang. Zoals het groene en suburbane karakter van de woonwijken, maar ook de cultuurhistorische kernen Vreeswijk en Jutphaas. De kwaliteiten kennen onderling een sterke samenhang.

In de perspectievennota worden verschillende ontwikkellocaties voor woningbouw genoemd. In de nota bevat elk perspectief andere aannamen over de invulling van deze locaties. In geen enkel perspectief zijn alle locaties bestemd voor woningbouw. Dit omdat balans is aangebracht met andere functies als werken, voorzieningen en groen. De bandbreedte voor het ontwikkelen van woningbouw in de perspectieven varieert van 1600 – 6000 woningen. De definitieve bandbreedte wordt bepaald in het ontwikkelbeeld (stap 3). De nieuwe woonmilieus hangen sterk samen met oplossingen voor infrastructuur, het groen, water en voorzieningen.

Nieuwe verbindingsweg langs het Lekkanaal

Uit modelmatig onderzoek blijkt dat een nieuwe verbindingsweg langs het Lekkanaal en de aansluiting op de A12/ Papendorp gunstig effect heeft op de verkeersdruk op het bestaande hoofdwegenet in Nieuwegein. Daarnaast zal de koppeling van verschillende werkgelegenheidsgebieden de onderlinge samenhang worden versterkt. In het integrale ontwikkelbeeld worden nadere keuzes gemaakt met betrekking tot de nieuwe verbindingsweg.

2.3 Kader voor beoordeling

Zoals genoemd wordt in de derde stap van het proces een integraal ontwikkelbeeld voor Nieuwegein samengesteld. Dit beeld vormt de basis voor de milieubeoordeling van de structuurvisie. Hoewel alle milieuaspecten aanbod komen, is de aandacht juist op die onderdelen gevestigd waarvoor de planm.e.r. procedure meerwaarde kan hebben. Dit zijn vooral de in paragraaf 2.2. genoemde (ontwikkel)locaties en de nieuwe verbindingsweg langs het Lekkanaal. Op de ontwikkellocaties wordt (mogelijk) ruimte gegeven aan concrete ontwikkelingen die de structuurvisie planm.e.r. plichtig maken. Daarnaast kunnen deze locaties hierdoor een vliegende start krijgen, doordat in de planm.e.r. procedure al een overzicht staat van mogelijke knelpunten en kansen.

3 Milieu

3.1 Wat komt er in het planMER aan de orde

Op grond van artikel 7.10 Wet milieubeheer komen de volgende onderwerpen in het MER aan bod:

- Inhoud en doelstelling van het plan en de mogelijke relatie met andere plannen
- Bestaande toestand van het milieu en de te verwachten ontwikkelingen (en knelpunten) als het plan niet zou worden uitgevoerd (autonome ontwikkeling)
- Relevante beleidsdoelstellingen en de wijze waarop hiermee in het plan rekening is gehouden
- Beschrijving van de mogelijk belangrijke nadelige milieugevolgen van zowel het plan als van redelijke alternatieven voor het plan, inclusief een motivering van de wijze waarop deze gevolgen bepaald zijn
- Beschrijving van mogelijke gevolgen van het plan op (dichtbij gelegen) Natura2000-gebieden
- Een beschrijving van maatregelen die redelijkerwijs kunnen worden genomen om mogelijke belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu te voorkomen, dan wel te beperken of ongedaan te maken
- Een overzicht van leemten als gevolg van het ontbreken van kennis of informatie
- De voorgenomen monitoringsmaatregelen
- Een voor een algemeen publiek op begrijpelijke wijze geformuleerde samenvatting

3.2 Aanpak milieubeoordeling

Stap 1: Opstellen basiskaart

De eerste stap is het beschrijven van de referentiesituatie: een overzicht van de huidige situatie en de autonome ontwikkelingen. Beschreven wordt wat er zich afspeelt in het plangebied en wat gaat gebeuren in de toekomst (volgens vastgesteld beleid) zonder rekening te houden met de voorgenomen ontwikkelingen welke zijn beschreven in de Structuurvisie 2025 Nieuwegein. De situatie zonder de voorgenomen ontwikkelingen wordt het nulalternatief genoemd. Dit alternatief wordt als referentiesituatie gebruikt voor de beoordeling van de effecten.

Essentieel onderdeel van deze werkstap is het in beeldbrengen van de 'milieukenmerken' en de 'milieuproblemen' van de gebieden waarvoor de gevolgen aanzienlijk kunnen zijn. Als eerste werkstap worden de kenmerken en problemen per milieuthema in een basiskaart met een korte beschrijving weergegeven. Gebruik wordt gemaakt van bestaande informatie en onderzoek. Voor zover de informatie niet op kaart kan worden weergegeven, zal deze beknopt in tekst worden beschreven. In tabel 3.1 is per thema benoemd welke aspecten relevant zijn om te onderzoeken.

Stap 2: Milieubeoordeling structuurvisie

Het beoordelen van de milieueffecten van de gekozen ontwikkelingsrichting gebeurt door de plankkaart (concept structuurvisie) te confronteren met de analyse van de huidige situatie en autonome ontwikkelingen uit de vorige werkstap.

Planm.e.r. heeft tot doel het initiatief integraal te beoordelen, aannemelijk te maken dat het voornemen zal passen binnen bestaande wet- en regelgeving (milieurandvoorwaarden) en indien hier knelpunten zijn te verwachten alternatieven uit te werken.

Het is gebruikelijk dat een planm.e.r. 'pas' start als een initiatief al een bepaalde invulling heeft gekregen en er dus al een bepaalde ontwikkelingsrichting is gekozen. Vervolgens worden de milieueffecten van een bepaald initiatief c.q. die ontwikkelingsrichting in beeld gebracht. Eventuele alternatieven zijn vaak moeilijk te bedenken, gezien het hoge abstractieniveau van de plannen, óf leiden niet tot onderscheidende milieueffecten. Dus is het een goede methode om eerst te bepalen of je een haalbaar plan hebt en alleen in geval van knelpunten op zoek gaat naar (strategische) alternatieven.

Stap 3: Conclusie

Na de beoordeling wordt inzichtelijk gemaakt welke milieuoverwegingen zijn meegewogen bij de keuzes die in de structuurvisie zijn gemaakt. In de conclusie worden eveneens de aandachtspunten dan wel nadere randvoorwaarden per ontwikkelingsgebied benoemd voor de verdere procedure (zoals in sommige gevallen een projectMER dan wel het ruimtelijke plan). In de toelichting zal ook worden aangegeven welke informatie heeft ontbroken en welke consequenties dit heeft gehad voor de uitspraak over de milieugevolgen (mate van detailniveau en kwalitatief versus kwantitatief).

3.3 Toetsingskader

De wijze van beoordeling hangt nadrukkelijk samen met het detailniveau van de structuurvisie. De opzet van de structuurvisie is in principe globaal en sturend van aard. Het niveau van de ontwikkelingen in de structuurvisie is nadrukkelijk globaal van aard.

Het toetsingskader wordt bepaald door alle milieuthema's. In tabel 3.1 is een overzicht gegeven van alle criteria aan de hand waarvan de milieugevolgen van de Structuurvisie inzichtelijk zullen worden gemaakt.

Thema	Inzichtelijk maken van
ecologie	<ul style="list-style-type: none"> ▪ groenstructuur ▪ waardevolle gebieden ▪ knelpunten
landschap, cultuurhistorie, archeologie	<ul style="list-style-type: none"> ▪ waardevolle gebieden ▪ waardevolle elementen en structuren
water	<ul style="list-style-type: none"> ▪ waterstructuur ▪ knelpunten watersysteem
verkeer en vervoer	<ul style="list-style-type: none"> ▪ verkeersstructuur (weg, OV, fiets) ▪ knelpunten in wegennet
leefmilieu	<ul style="list-style-type: none"> ▪ bestaande situatie voor de thema's geluid, luchtkwaliteit, bodem en externe veiligheid ▪ knelpunten
duurzaamheid	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ambities voor klimaatneutraal ontwerp en inrichting

De in de tabel 3.1 genoemde informatie zal ook zoveel mogelijk in de basiskaarten worden weergegeven. Ruimtelijke informatie staat dan ook centraal in de beoordeling. De beoordeling vindt in principe op kwalitatieve wijze plaats. Waar mogelijk zal de kwalitatieve effectbepaling mede worden gebaseerd op beschikbare informatie uit kwantitatieve studies.

4 Doorkijk naar het vervolgtraject

4.1 Afstemming planm.e.r. en de structuurvisie

Centraal in de opgave van een planm.e.r. is de afstemming van het planMER met de structuurvisie. Doel hiervan, zoals ook in de Wet milieubeheer is beoogd, is milieu integraal onderdeel te laten uitmaken van het planproces en bij de afweging tot een beleidsvisie.

Momenteel wordt gewerkt aan een integraal ontwikkelbeeld (stap 3) welke uiteindelijk de basis vormt voor de milieubeoordeling. Parallel aan het opstellen van de planm.e.r. wordt het ontwikkelbeeld nader uitgewerkt naar een structuurvisie. Door het parallel oplopen van de structuurvisie en de planm.e.r. kan informatie worden uitgewisseld waardoor het ontwikkelbeeld ook vanuit milieu nader kan worden geoptimaliseerd.

4.2 Procedurestappen planm.e.r.

Voor de plan-m.e.r.-procedure geldt een aantal voorschriften:

1. Openbare kennisgeving (art 7.11c Wm)
2. Raadplegen betrokken overheidsorganen over de reikwijdte en detailniveau van het milieueffectrapport (art 7.11b Wm)
3. Opstellen en publiceren milieurapport (art 7.11a Wm)
4. Terinzagelegging van het plan-MER en het (voor)ontwerp van het desbetreffende bestemmingsplan en de daarbij behorende inspraakmogelijkheden (art 7.26a Wm)
5. Motiveren gevolgen van de plan-m.e.r.-procedure in definitief bestemmingsplan (art. 7.26d Wm)
6. Bekendmaking en mededeling van het plan (art 7.26e Wm)

Stap 1: Openbare Kennisgeving

In een openbare kennisgeving wordt het voornemen om een plan-MER op te stellen gepubliceerd. In deze openbare kennisgeving wordt tevens aangegeven wie in de gelegenheid worden gesteld advies uit te brengen over de inhoud van het plan-MER.

Stap 2: Raadplegen betrokken bestuursorganen

Na de publicatie van de openbare kennisgeving moet de reikwijdte en het detailniveau van het milieurapport worden bepaald. Hiervoor wordt aan de betrokken bestuurlijke instanties advies gevraagd. De concept notitie reikwijdte en detailniveau wordt voorgelegd aan de verschillende aan grenzende gemeenten, waterbeheerder(s), Rijkswaterstaat, provincie, BRU, Ministerie van LNV, Rijksdienst voor monumentenzorg en oudheidkundig bodemonderzoek, PPC en de VROM inspectie.

In een raadpleegsessie worden alle instanties in de gelegenheid gesteld advies te geven over deze Notitie en de planm.e.r.. De Commissie voor de m.e.r. wordt eveneens om advies gevraagd. De notitie Reikwijdte en detailniveau wordt definitief gemaakt na de raadplegingsessie. Vervolgens wordt het planMER opgesteld.

Stap 3: Opstellen planMER (milieurapport)

Het milieurapport wordt opgesteld op basis van de bepaalde reikwijdte en het detailniveau. Het milieurapport is een centraal onderdeel van de procedure waarin het voornemen en eventuele alternatieven worden beoordeeld op milieueffecten. Het planMER dient als milieu-informatiebron voor de structuurvisie. De inhoudelijke voorwaarden van een planMER staan in paragraaf 3.1 beschreven.

Stap 4: Terinzagelegging en inspraak

Het planMER en de structuurvisie liggen tegelijkertijd ter inzage. Een ieder kan gedurende een periode van zes weken schriftelijk of mondeling een reactie op beide documenten geven.

Stap 5: Motiveren in het definitieve plan

Het bevoegd gezag zal in de uiteindelijke structuurvisie motiveren hoe met de uitkomsten van het planMER en de inspraakreacties is omgegaan.

Stap 6: Bekendmaking en mededeling van het plan

Conform de planprocedure wordt de definitieve structuurvisie bekend gemaakt.

De hiervoor beschreven stappen en de afstemming met de structuurvisie zijn globaal vertaald in het volgende schema (figuur 4.1).

